

**Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге
башкарма комитеты**

КАРАР

№ 2

27.04.2017 ел

**Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Шәрбән авыл жирлеге территориясен төзекләндерү һәм
Тоту кагыйдәләре**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Президентының «биналарга һәм ашыгыч оператив хезмәтләрнең транспорт чаралары корылмаларына, 6 Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге территориясен төзекләндерү һәм тоту кагыйдәләрен расларга.

2. Шәрбән авыл жирлеге Башкарма комитетының 15.04.2008 елгы 1 номерлы карары щербенский авыл жирлеге территорияләрен санитар тоту, жыештыруны оештыру, чисталыкны һәм тәртипне тәэмин итү турында үз көчен югалткан дип таныйрга.

3. Әлеге карарны Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга <http://Aksubayevo.tatarstan.ru> Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегенең мәгълүмати стендларында да.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Шәрбән авыл жирлеге

Башкарма комитет житәкчесе:

Д.А.Шәрифуллин

КАГЫЙДӨ АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ШӘРБӘН АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕН ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ ҺӘМ ТОТУ

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү һәм тоту кагыйдәләре (алга таба текст буенча) - Кагыйдәләр) Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрндагы 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Конституциясе, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлндагы 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә эшләнган.

1.2. Өлеге кагыйдәләр гамәлдәге законнарға ярашлы рәвештә торак пунктлар территориясен төзекләндерү һәм яшелләндерүне оештыру тәртибен билгели һәм барлык физик һәм юридик затлар өчен, аларның оештыру-хокукий формаларына карамастан, мәжбури.

1.3. Бу кагыйдәләрдә тошенчәләр кулланыла:

территорияне төзекләндерү инженерлык әзерлеге һәм куркынчысызлыкны тәмин итү, яшелләндерү, япмалар төзү, яктырту, кече архитектура формаларын һәм монументаль сәнгать объектларын урнаштыру буенча чаралар комплексы.

- территорияләрне жыештыру-житештерү һәм кулланы калдыкларын урнаштыру буенча чаралар комплексы. урыннарға жыю, чыгару белән бәйлә эшчәнлек төрә, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминдәген тәмин итүгә һәм әйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлдерелгән башка чаралар;

йорт хужасы-милек хокукында булган торак бинадан файдаланучы (файдаланучы) физик (юридик) зат, яки торак бинаның хужасы яки вәкаләтле зат белән килешү (килешү) буенча: милекче;

-яңшәдәге территория-физик яки юридик затның милек, аренда, даими (сроксыз) файдалану, гомерлеккә мирас итеп алынган милек хокукында булган жир участогы чигенә турыдан-туры тоташкан газоннар, кече формадагы архитектура объектлары һәм башка корымалары булган территория участогы.

Өгәр жир участогы, жир участогынан түләүсез Ашыгыч булгану, гомерлеккә мирас итеп алынган милек килешүләре белән башкача билгеләнмәгән булса, яңшәдәге территорияләргә чикләре билгеләнә:

1) ике яклы төзелешле урамнарда биләгән участок озынлыгы буенча, киңлеге буенча урамның йөрү өлеше күчешенә кадәр;

2) биләгән участок озынлыгы буенча бер яклы төзелешле урамнарда, ә киңлеге буенча урамның бөтен киңлегенә, шул исәптән каршы тротуар һәм тротуар артында 10 метр;

3) юлларда, сәнгать оешмаларына, шулай ук торак микрорайоннарға, карьерларға, гаражларға, складларға һәм жир участокларына керү юлларында юлның бөтәг озынлыгы буенча, шул исәптән 10 метрлы яшел зона буенча;

4) төзелеш майданчыкларында төзелешнең бөтә периметры буенча 15 метрдан да ким булмаган территория;

5) капитал булмаган сәүдә, жәмәгәт туклануы һәм халыкка күңүрәш хезмәт күрсәтү объектлары өчен 10 метрдан да ким булмаган радиусга.

- гомуми файдалану территориясе яңшәдәге территория һәм гомуми файдалануның башка территориясе (парклар, скверлар, куақлар, бакчалар, бульварлар, майданнар, урамнар һ. б.);

- яшеллекләргә торгызу бәясә – Муниципаль милектә булган яшеллекләргә зыян китергән өчен түләү торган зыяны мадди компенсацияләү, яшеллекләргә санкцияләнгән күчәрәп утырту яки сүтү, шулай ук аларны зарарлау яки юк итү вакытында алына;

яшеллекләр торак пунктлар территориясендә урнашкан агач, куақ һәм үлән үсемлекләре;

- калдыкларны вакытлыча саклау урыны-контейнер майданчыгы, каты күңүрәш калдыкларын жыю өчен билгеләнгән контейнерлар;

-калдыклар житештерүче-үз эшчәнлеге нәтижәсендә калдыклар барлыкка китерүче физик яки юридик;

территорияне төзекләндерү элементлары декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, үсемлек компонентлары, төрлө төр жиназлар һәм бизәкләр, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган корымалар, тышкы реклама һәм төзекләндерүнең состав өлешләре буларак кулланыла торган мәгълүмат.

ташландык транспорт чарасы – милекче тарафыннан алты ай һәм аннан да күбрәк вакытка калдырылган транспорт чарасы, аңа башка затларның иреккә керүен кире какмый (ишекләр, кузов пъяласы элементлары, кузовның башка элементлары, ябык булмаган ишекләр, ишекләргә ябып булмый һ. б.), шулай ук билгеләнгән максат буенча кулланы мөмкин түгеллеге билгеләргә ия (түбән тәгәрмәчләр, тәгәрмәчләр булмау яки башка конструктив деталлар һәм башкалар), һәм шул ук вакытта гомуми файдалану урынында (йорт яны территорияләрендә)булган, транспорт чараларын саклау өчен билгеләнмәгән (транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннардан тыш) яки транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннарда (парковкаларда, парковка урынында, түләүле автостоянкаларда, гаражлардан яки башка биналардан, техника саклау өчен билгеләнгән биналардан тыш) озак вакыт (алты ай һәм аннан да күбрәк) булган һәм юл йөрүгә, үтүгә комачаулаган жәяүлеләр, территорияне жыештыру, ашыгыч хезмәтләр автомашиналары, башка махсус транспорт, подьездларга чүп жыю машиналары йөрү, чүп контейнерларына һәм (яки) бу Кагыйдәләргә таләпләргә бәйләп урнаштырылган. Автомобильләргә йөрүенә, жәяүлеләргә йөрүенә, территорияләргә жыештыруга, ашыгыч хезмәтләр машиналарының башка махсус транспортның, чүп жыю машиналарының подьездларга, чүп контейнерларына баруына киртәләргә бетерү, шулай ук террорчилыкка янаган потенциал куркынчыны бетерү максатыннан ташланган транспорт чарасы билгеләнгән тәртиптә эвакуацияләнгә тиеш;

- транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннар – законнар нигезендә оештырылган автомобильләр тукталышлары, гаражлар, ремонт остаханәләре һәм башка биналар, техниканы саклау (хезмәт күрсәтү) өчен билгеләнгән биналар; Россия Федерациясе Министрлар Советының – Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 23.10.1993 № 1090 карары белән расланган Россия Федерациясе Юл хәрәкәте кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән парковкалар (парковка урыны) «юл хәрәкәте кагыйдәләре турында»;

- йорт яны территориясе-күпфатирлы торак бинага якин жир участкагы, яшеллэндерү элементларын, керү юлларына жәяүделер юлларын, йортка керү юлларын, әлеге йортта яшәүчеләр өчен мәйданчыкларны (балалар, спорт, ял итү, контейнерлар, эглер йөрү өчен) һәм йортны хезмәтлэндерү, эксплуатацияләү һәм төзеклэндерү өчен билгелэнгән башка объектларны үз эченә ала.

Йорт хужалыгы территориясе жир участкагы, милектә булган яки башка хокукта булган, тиешле атрибуты булган торак бина койма, күрсәткечләр һ. б.:

ташландык комплексыз автотранспорт хужасы баш тарткан транспорт чарасы; хужасы булмаган транспорт чарасы; хужасы билгесез булган транспорт чарасы. Транспорт чарасының кемлеге (милекчелен булуы яки булмавы) турында нәтижеләренә Эчке эшләр органының тиешле хезмәтләре тәкъдим итә.

ашыгыч оператив хезмәтләрнен транспорт чаралары янғын күзәтчелеге хезмәте, гадәттән тыш хәлләрдә реакция хезмәте, полиция, ашыгыч медицина ярдәме хезмәте, газ челтәренән авария хезмәте, террорга каршы хезмәт транспорт чаралары.

1.Территорияне жыештыру

2.1 Шәрбән авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә чистарту һәм жыештыру системасы рациональ жыюны, тиз арада бетерүне, ышанычлы зарарсызландыруны һәм көнкүреш калдыкларын икътисади яктан максатчан утильләштерүне күздә тотарга тиеш.

2.2. Чистарту объектлары булып: йорт хужалыгы территориясе, урам юллары, социаль-мәдәни билгеләнештәге объектлар, предприятиееләр, учреждениееләр һәм оешмалар территорияләре, скверлар, мәйданнар, гомуми файдалану урыннары, ял итү урыннары тора.

2.3 физик һәм юридик затлар, аларның оештыру-хокукий формаларына карамастан, гамәлдәге законнарға, әлеге Кагыйдәләргә ярашлы рәвештә, милек хокукында яки башка әйберләр хокукында аларга караган жир кишәрлекләрен һәм янәшәдәге территорияләрен вакытында һәм сыйфатлы чистартуны һәм жыештыруны тәъмин итәргә тиеш.

Башка территорияләрен жыештыруны Щербенский авыл жирлеге банкарма комитеты махсуслаштырылган(ми) оешма (ями) белән килешү буенча муниципаль берәмлек бюджетында бу максатларга каралган акчалар чикләрендә оештыра.

2.4. Һәр саногать оешмасы саклагыч яшел полдосалар булдырырга, торак кварталлары житештерү корылмаларынан сакларга, оешмалардан һәм төзелешләрдән чыгу юлларын төзекләндергә һәм чисталыкта тотарга тиеш.

2.5. Щербенский авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә житештерү һәм куллану калдыкларын санкцияләнгән урыннарда туплау һәм урнаштыру тыела.

Житештерү һәм куллану калдыкларын санкцияләнгән урыннарда урнаштырган кешеләр әлеге территорияне үз хисабына жыештыралар һәм чистарталар, ә кирәк булганда жир участкасын рекультивациялиеләр.

Санкцияләнгән чүшлекләрдә житештерү һәм куллану калдыкларын урнаштырган затларны билгеләү мөмкин булмаган очракта, житештерү һәм куллану калдыкларын бетерү һәм валок территорияләрен рекультивацияләү әлеге территорияне Кагыйдәләренән 2.3 пункты нигезендә жыештыруны тәъмин итәргә тиешле затлар хисабына башкарыла.

2.6. Калдыкларны һәм чүп-чарны жыю һәм чыгару контейнер яки бестар системасы буенча гамәлдәге норматив хокукий актлар белән билгелэнгән тәртиптә башкарыла.

2.7. Шәрбән авыл жирлеге муниципаль берәмлеге гомуми файдалану территориясендә калдыкларны һәм чүп-чарны яндыру тыела.

2.8. Шәрбән авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территорияләрен жыештыруны оештыру аларның житештерүчеләрендә калдыклар барлыкка килүнең норматив күләме күрсәткечләреп куллану нигезендә башкарыла.

2.9. Торак йортлардан, сәүдә һәм жәмәгәт туклануы оешмаларынан, мәдәниятгән, балалар һәм дөвалу йортларынан көнкүреш калдыкларын һәм чүп-чарны чыгару әлеге оешмалар һәм йорт хужалары, шулай ук башка калдыклар житештерүчеләр тарафынан мостакыйль рәвештә яки махсуслаштырылган оешмалар белән килешүләр нигезендә башкарыла.

2.10. Төзелеш һәм банка оешмалар төзелеш, ремонт-төзелеш һәм торгызу эшләрен банкарганда төзелеш мәйданчыкларына якин территорияләрдә 5 метр радиуста төзелеш материаллары, туфрак һәм төзелеш чүп-чарларын эш барышында бер кон эчендә жыештырырга тиеш.

Төзелеш чүп-чарларын ремонтлаучы затлар көче белән махсус билгелэнгән урыннарда чыгару башкарыла.

Ремонт вакытында барлыкка килгән төзелеш чүп-чарларын вакытылыча саклау урыннарында жыю тыела.

2.11. Кагыйдәләренән 2.3 пунктында күрсәтелгән физик һәм юридик затларның житештерү һәм куллану калдыкларын жыю өчен муниципаль берәмлектә калдыкларны жыештыру һәм техник хезмәт күрсәтү белән вакытылыча саклау урыннары оештырылырга мөмкин. Контейнерлар урнаштыру өчен мәйданчыклар торак йортлардан, балалар учреждениеләренән, спорт мәйданчыкларынан һәм халыкның ял итү урыннарынан 20 метрдан да ким булмаган, әмма 100 метрдан да артык булмаган аралыкта срак булырга тиеш. Планлы-дәими системаны оештыру һәм көнкүреш калдыкларын бетерү режимы тиешле Банкарма комитет карары нигезендә санитар-эпидемиологик хезмәт белән тәкъдим итү һәм килешү нигезендә билгеләнә;

2.12. Урамнарда, мәйданнарда, скверларда һәм башка жәмәгәт урыннарында житештерү һәм куллану калдыклары белән тыгылуны булдырмау өчен калдыкларны вакытылыча саклау өчен махсус кечкенә савытлар (урналар, баклар) урнаштырыла. Житештерү һәм куллану калдыкларын вакытылыча саклау өчен савытлар урнаштыру һәм аларны чистарту 2.3 пункты белән тиешле территорияләрен жыештыру өчен жаваплы кешеләр тарафынан башкарыла. Кагыйдә.

Урналар (баклар) төзек һәм чиста хәлдә тотылырга, чүп-чар тупланган сәен чистартынырга һәм айга бер тапкырдан да сирәкрәк ююдырга һәм дезинфекцияләнергә тиеш.

2.13. Контейнер мәйданчыгынан һәм аңа якин территориядән контейнерлардан чүп ташу транспортына төялгәндә төшкән житештерү һәм куллану калдыкларын чыгару калдыкларны чыгаруны гамәлтә ашыручы оешма хезмәткәрләре тарафынан башкарыла.

2.14. Калдыкларны чыгару аларны ташу вакытында юга-ту, авария хәлен булдыру, ташылган калдыклар белән кешеләрен сәләмәтлегеңә һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китерү мөмкинлеген булдырмау ысуллары белән башкарылырга тиеш.

Куркыныч калдыкларны чыгару Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары таләпләренә туры китереп лицензияле оешмалар тарафынан башкарыла.

2.15. Канализацияләре булмаган торак биналарда, зур әйберләрен чокырга элөгүенә комачаулаучы, 5x5 см-дан артмаган ячейкалы, су үткәрни торган төбе, стеналары һәм капкачалары булган туалет һәм юыну пычракларын бергә жыю өчен, жылытылган чокырлар булырга тиеш.

Йортлар һәм урамнар территориясенән читтә чүп-чар салу, чүп-чар һәм пычраклар салу, житештерү һәм куллану калдыкларын урам юлларына чыгару тыела.

- 2.16. Сыек пычраклар махсус транспортлы оешмалар тарафыннан килешүләр яки бер тапкыр бирелә торган гаризалар буенча чыгарыла.
- 2.17. Йорт хужалары чүп жыю урыннарына һәм чокырларга керү юлларын тәэмин итәргә тиеш. Чүп жыючыларга керү мөмкинлегә булмаган очракта, сонгылары йорт хужалары көче һәм акчалары белән йөкләү урынына китерелә.
- 2.18. Су агымы канаулары, лоткалары, торбалары, ишегалларынан жир өстендәгә һәм жир астындагы суларны чыгару өчен билгеләнгән дренажларны чистарту һәм жыештыру Кагыйдәләренң 2.3 пунктында күрсәтелгән кешеләр тарафыннан башкарыла.
- 2.19. Суны тротуарларга, газоннарга, юлның йөрү өлешенә агызу рөхсәт ителми, ә авария эшләрен башкарганда суны агызу коммуникацияләр хужалары белән килешү буенча һәм ташландык агынтыларны су агызу буенча эшләргә чыгымнарны каплау белән махсус ишмәләр яки шланглар буенча якындагы фекаль яки яңгыр канализациясә косяларына гына рөхсәт ителә.
- 2.20. Санкцияләнгән калдыкларны һәм башка чүп-чарны саклау һәм утильләштерү урыннарын тоту һәм эксплуатацияләү норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә башкарыла.
- 2.21. Электр тапшыру линияләрен, газ, сууткәргеч һәм жылылык челтәрләрен урнаштыру һәм эксплуатацияләү өчен бүлен бирелгән территорияләрне жыештыру һәм чистарту күрсәтелгән челтәрләрне һәм электр тапшыру линияләрен эксплуатацияләүче оешмаларның көче һәм чаралары белән башкарыла. Өгәр әлегә пунктта күрсәтелгән челтәрләр хужасыз булса, территорияләрне жыештыру һәм чистартуны хужасыз милекне саклау һәм эксплуатацияләүне тәэмин итү турында килешү төзелгән оешмалар башкара.
- 2.22. Күзәтү косярын, жир асты коммуникацияләрен чистарту вакытында туфрак, чүп-чар, пычраклар махсус санытка жыела һәм чистарту эшләре белән шөгильләнүче оешмалар көче белән шунда ук чыгарыла.
- Урамнарның юл өлешенә, тротуарларга һәм газоннарга пычраклар салу тыела.
- 2.23. Юл хәрәкәтенә комачаулаучы урамда ташланган эйберләрне жыю әлгә объектларга хезмәт күрсәтүче оешмаларга йөкләнә.
- 2.24. Комплексыз (төзек булмаган) транспорт чарасын йортларга якин территорияләрдә саклау тыела.
- 2.25. Газоннарда, елга, күл, сулык ярларында, чимә янында, колонкаларда, тротуарларда, паркларда, скверларда транспорт чараларын юу һәм ремонтлау тыела.

3.Язгы-жәйге чорда территорияләрне жыештыру үзенчәлекләре

- 3.1. Язгы-жәйге жыештыру чоры 15 апрельдән 15 октябрьгә кадәр билгеләнә һәм урамнарның, тротуарларның, мәйданнарның, йорт яны территорияләренен йөрү өлешен сөрүне күздә тотта.
- Климат шартларына бәйлә рәвештә Щербинский авыл жирлегә башкарма комитеты күрсәтмәсә буенча язгы-жәйге жыештыру чоры үзгәртеләргә мөмкин.

4. Көзге-кышкы чорда территорияләрне жыештыру үзенчәлекләре

- 4.1. Көзге-кышкы жыю чоры 15 октябрьдән 15 апрельгә кадәр билгеләнә һәм чүп-чарны, карны һәм бозны, пычракны жыю һәм чыгаруны, урамнарда хлоридлар катнашмасы белән ком сибүне күздә тотта.
- Климат шартларына бәйлә рәвештә Щербинский авыл жирлегә башкарма комитеты күрсәтмәсә буенча көзге-кышкы жыю чоры үзгәртеләргә мөмкин.
- 4.2. Яфрак төшү чорында беркетелгән территорияләрне жыю өчен жаваплы оешмалар урамнар һәм магистральләр, ишегалды территорияләре буйлап газоннарда коелган яфракларны жыялар һәм аны чыгараалар. Агачларның һәм куакларның комле өлешенә Яфраклар жыю тыела.
- 4.3. Яна төшкән карны валларга һәм өемнәргә салу барлык урамнарда, мәйданнарда, яр буйларында, бульварларда һәм скверларда рөхсәт ителә.
- 4.4. Урамның киндлегенә һәм хәрәкәт характерына бәйлә рәвештә, анда валлар юлның ике ягында да, яки тротуар буйлап юлның бер ягында кирәкле юллар һәм юллар калдырын урнаштырыла ала.
- 4.5. Паркларда, бакчаларда, скверларда һәм башка яшел зоналарда юлларны жыештырганда, яшеллекләр саклану һәм эрегән сулар агымын тәэмин итү шарты белән, химик реагентлар булмаган карны алдан әзерләнгән мәйданчыкларга вакытлыча жыю рөхсәт ителә.
- 4.6. Тыю:
- магистральләренен, урамнарның һәм юлларның йөрү өлешенә квартал эчендәгә юллардан, ишегалды территорияләрененен, предприятиеләр, оешмалар, төзелеш мәйданчыклары, сәүдә объектларынан чистартылган карны күчерергә яки күчерергә;
- пычрак һәм тозлы карны, шулай ук бозны газоннарда, чәчәк бакчаларына, куакларга һәм башка яшел зоналарга күчерү һәм күчерү;
- тротуарларда.
- 4.7. Түбәләрне кардан чистарту һәм сосулекларны бетерү бина һәм корылма хужаларына йөкләнә һәм куркынчысызлык тәэмин итү белән дежурларны билгеләү, тротуарларны саклау, биеклектә эшләүче кешеләрне иминият жинһазлары белән жинһазландыру башкарылырга тиеш.
- Биналарның хужалары (арендаторлары) түбәләрне кардан, боздан һәм сосулеклардан вакытында чистартуны оештырырга тиеш.
- Тышкы су агызу түбәләрен, 30 см калыңлыктагы кар катламы барлыкка килмәсен өчен, вакыт-вакыт кардан чистартырга кирәк. карны түбәдән төшергәндә, кешеләрнен иминилеген тәэмин итү буенча чаралар күреләргә тиеш, шулай ук, агачларның, куакларның, урам электр яктыртуының һава линияләренен, сузыгычларның, реклама конструкцияләренен, юл билгеләренен, элемтә линияләренен, элмә такталарның тулы сакланышы.
- Түбәдән төшкән карны шунда ук чыгарырга кирәк.
- Махсус оешмалар жыештырган юлларда карны түбәдән алып чыгып киткәнчә ташларга һәм алар белән уртак валга салырга кирәк.

4.1.Ашыгыч оператив хезмәтләренен транспорт чаралары биналарына һәм корылмаларына киртәсез йөрүне тәэмин итү

4.1.1. Янгын сүндерү максатларында кулланыла торган биналарга, корылмаларга, ачык складларга, тышкы янгын баскычларына һәм су чыганакларына Юллар, юллар һәм керү юллары һәрвакыт янгын сүндерү техникасы өчен ирекле булырга, төзөк халда тотылырга, кыш коне кардан һәм боздан чистартылырга тиеш.

4.1.2. Аларны ремонтлау өчен яки янгын сүндерү машиналарының йөрүсүнә комачаулаучы башка сәбәпләр аркасында юллар һәм юллар ябылуы турында янгын сүндерү бүлекчәләренә кичекмәстән хәбәр итәргә кирәк.

4.1.3. Юллар ябылган вакытта тиешле урыннарда урау юл күрсәткечләре урнаштырылырга яки ремонтлана торган участкалар һәм су чыганакларына керү юллары аша кичүләр урнаштырылырга тиеш.

4. Тышкы төзекләндерү элементларын тоту тәртибе

5.1. Тышкы төзекләндерү элементларының эчтәлегенә гомуми таләпләр.

5.1.1. Тышкы төзекләндерү элементларын, шул исәптән һөйкәлләрне, мемориалларны торгызу һәм ремонтлау эшләрен, физик һәм (яки) юридик затлар, аларның оештыру-хокукий формаларына карамастан, милек хокукында тышкы төзекләндерүнең тиешле элементларына ия булган, хужалык алын баруны үз эченә ала. Оператив идарә итү, яки милекчә яки милекчә вәкаләтле зат белән килешүләр нигезендә.

Физик һәм юридик затлар янәшәдәге территорияләрдә урнашкан төзекләндерү элементларын тотуны оештыралар.

5.1.2. Стеналарны, коймаларны, газон һәм тротуар коймаларын, киоскларны, палаткаларны, павильоннарны, кибетләрне, белдерүләр өчен стелдларны һәм башка жайланмаларны төзү һәм урнаштыру Россия Федерациясе законнары, жирле үзиләрә органнарының норматив хокукий актлары белән билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителә.

5.1.3. Төзелеш майданчылары бөтен периметр буенча урнаштырылган үрнәктәге тыгыз койма белән айланалары алынырга тиеш. Стеналарда минималь юллар булырга тиеш.

5.2. Билге һәм реклама.

5.2.1. Бу максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда газеталар, афишалар, плакатлар, төрле белдерүләр һәм рекламалар урнаштыру һәм ябыштыру тиеш.

Газеталарны, плакатларны, афишаларны, төрле белдерүләрне махсус урнаштырылган щитларда яки реклама тумбаларында гына ябыштырырга рөхсәт ителә.

5.2.2. Тышкы реклама чараларын урнаштыру һәм эксплуатацияләү Аксубай муниципаль районы Щербенский авыл жирлегенә башкарма комитеты карары белән билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

5.3. Биналарны һәм корылмаларны ремонтлау һәм тоту.

5.3.1. Биналарны һәм корылмаларны эксплуатацияләү, аларны ремонтлау техник эксплуатациянең билгеләнгән кагыйдәләренә һәм нормаларына ярашлы башкарыла.

5.3.2. Агымдагы һәм капитал ремонт, биналарның һәм корылмаларның фасадларын буяу аларның техник торышына бәйле рәвештә яки милекчә белән килешү буенча башка кешеләр тарафыннан башкарыла.

5.3.2. Муниципаль берәмлек территориясендә хужалык һәм ярдәмчә корылмаларны (агач сарайлар, будкалар, гаражлар, күгәрченнәр) билгеләнгән тәртиптә алынган тиешле рөхсәтсез үз белдәге белән төзү тиеш.

5.3.3. Төзелеш материалларын, продукцияне, чималны, жиһазларны, жирне, металл сыныкларын, агач, агач материалларын һәм аларны житештерүдән калган калдыкларны йорт яны территориясендә билгеләнгән тәртиптә алынган рөхсәтсез жыю һәм саклау тиеш. Китерелгән төзелеш материаллары, жиһазлар, башка әйберләр 5 кон эчендә жыштырылырга тиеш.

Төзелеш материалларын жыю Щәрбән авыл жирлегенә башкарма комитеты житақчәсе биргән язма рөхсәт нигезендә башкарыла ала. Рөхсәт физик яки юридик затның склад һәм саклауны планлаштырган гаризасы нигезендә ике айга бирелә.

Рөхсәтнең гамәлдә булу вакытын озайтү кирәк булганда, янәү урыны буенча гариза бирүчә документның гамәлдә булу вакытын (срок тәмамланганнан соң бер көннән да сонга калмыйча) ике айдан да артыкка озайтүны рәсмиләштерергә тиеш түгел.

Төзелеш материалларын жыюга рөхсәт ике экзemplярдә төзелә, алар бер үк юридик көчкә ия, аларның берсе гариза бирүчәдә, икенчесе складка рөхсәт бирүчәгәнең гамәлдә ашыручы жаваплы затта булырга тиеш.

4. Муниципаль берәмлек территориясен яшеләндерү

6.1. Барлык яшеләкләр дә тигез яшел фонд төшкил итә.

6.2. Территорияне яшеләндерү, паркларны, скверларны, яшел зоналарны саклау һәм торгызу буенча эшләрне, урманнарны тоту һәм саклау Щәрбән авыл жирлегенә башкарма комитеты белән килешүләр буенча махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан муниципаль берәмлек бюджетында бу максатларга каралган акчалар чикләрендә башкарыла.

6.3. Жир кинәлрәкләрә булган физик һәм юридик затлар әлегә участкаларда, шулай ук янәшәдәге территорияләрдә урнашкан яшеләкләрне саклау һәм саклау бурычын үтәргә тиеш.

Кагыйдәләренә 6.2 һәм 6.3 пунктчаларында күрсәтелгән 6.4 кешегә:

- барлык кирәкле агротехник чараларны (су сибү, йомшарту, кисү, китерү, үсемлекләренә көрткычлары һәм авырулары белән көрәш, үлән чабу) вакытында үткөрүне тәэмин итәргә;

кору һәм авария хәлендәге агачларны кисү һәм кисү, коры һәм ватылган ботакларны кисү һәм юл хәрәкәтен койләүнен

техник чараларын күрүне чикләүчә ботакларны кисү;

жирле үзиләрә органнарына зыян китерүчәләренә һәм авыруларның күшләп барлыкка килү очраклары турында

житксерергә һәм алар белән көрәшү чараларын күрергә, яраларны һәм агачлардагы тишәкләрне буяу ясарга;

- яшеләкнең коймаларын вакытында ремонтлау.

6.5. Яшеләк майданнарында тиеш:

- газоннарда һәм яшь урман ыртуларда йөрергә һәм ятарга;

агачларны, куакларны, ботакларны һәм ботакларны вату, яфракларны һәм чәчәкләрне йолкып алу, жимшләренә жыю һәм жыю;

чатырларны вату һәм учаклар ягу;

газоннарны, чәчәк бакчаларын, юлларны һәм сулыкларны тыгын куярга;

скулынтураларны, эскамияләренә, коймаларны бозу;

агачлардан сок алу, кисүләр, яззулар ясау, агачларга белдерүләр, номер билгеләрә, һәртөрлә күрсәткечләр, чыбыклар ябыштыру һәм агачларга чүкчләр, тирбәлешләр, баулар элгән өчен ыргаклар һәм кадалар салу, ботакларда кер китерү;

велосипедларда, мотоциклларда, атларда, тракторларда һәм автомашиналарда йөрү;

автотранспорт чараларын юарга, кер юарга, шулай ук яшеләкләр территориясендә урнашкан сулыкларда хайваннарны юарга;

- ял итү урыннарында, кешеләрнең күпләп тору урыннарында, пляжларда, скверларда автотранспорт чаралары хәрәкәте һәм тукталышы тыела.

- автотранспорт чараларын газоннарда парковкалау;

терлек көтүе;

төзелеш һәм ремонт эшләрен агачларны зыяннан саклауны гарантияләүче калканнар белән коймасыз башкарырга;

агач тамырларын агач ботагынан 1.5 метр ераклыкта ачып, агач муснарын туфрак яки төзелеш чүп-чарлары белән кашларга;

яшеллекләр территориясендә материаллар туплау, шулай ук янәшәдәге территорияләрдә яшеллекләр корткычларының таралуына ярдәм итүче материаллар складлары оештыру;

чүплек, кар һәм боз чүплекләре оештыру, агачлар һәм куакларның саклануын тәэмин итүче чаралар күрмичә, яшел агачлар булган участкаларда түбәләрдән кар ташлау;

үсемлек туфрагы, ком чыгару һәм банка казулар башкару;

паркларда, урман паркларында, скверларда һәм башка яшеллек территорияләрендә этләрне йөртү һәм арбадан жиберү;

- муниципаль берәмлекнең гомуми файдаланудагы территориясендә яфрактарны һәм чүп-чарны яндырырга.

6.6. Агачларны һәм куакларны үз белдеген белән кисү тыела.

6.7. Жир асты коммуникацияләре түзү яки жәю зонасына элгүче эре агачларны һәм куакларны сүтү, муниципаль берәмлек чикләрендә югары вольтлы линияләр һәм башка корымалар урнаштыру муниципаль берәмлекнең жирле администрациясенә язма рәхсәт буенча гына башкарыла.

6.8. Жир асты коммуникацияләрен түзү яки жәю белән байле зур агачларны һәм куакларны мәжбүри сүтү өчен торгызу бәясе алына;

6.9. Агачларны һәм куакларны сүтүгә рәхсәт биру торгызу бәясен түлөгәннән соң башкарыла.

Әгәр күрсәтелгән утыртулар күчереп утыртылырга тиеш булса, ул торгызу бәясен түләмичә башкарыла.

Яшеллекләрнең торгызу бәясе күләме һәм утырту урыны Шәрбән авыл жирлегенә башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Яшеллекләрнең торгызу бәясе Шәрбән авыл жирлегенә муниципаль берәмлегенә бюджетна кертелә.

6.10. Һәртөрле зыян яки үз белдеге белән яшеллекләргә кисү, шулай ук саклау чараларын күрмәү һәм яшеллекләргә васмсыз мөнәсәбәт өчен гасплеләр административ һәм жинаяты жаваплылыгына тартылырга мөмкин.

4. Юлларны саклау һәм эксплуатацияләү

7.1. Муниципаль берәмлек территориясендә юл япмаларын саклау максатыннан:

йөк ташу;

урамнарда йөкләү-бушату эшләре вакытында рельсларны, бүрәнәләрне, тимер балкаларны, торбаларны, кирпечне, башка авыр эйберләрне ташлау һәм аларны жыю;

кагы япманы торак пунктлар урамнары буйлап ара, машиналар гусеницалы йөрүдә;

квартал эчендәге жәюлеләр юлларында, тротуарларда зур йөк транспорты хәрәкәте һәм тукталышы.

7.2. Махсус оешмалар Кагыйдәләрен 2.3 пунктында күрсәтелгән затлар белән килешүләр нигезендә муниципаль берәмлекләр территорияләрен жыештыралар.

7.3. Муниципаль берәмлек чикләрендә гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын, күперләрне, тротуарларны һәм башка транспорт инженерлык корымаларын агымдагы һәм капитал ремонтлау, түзү һәм реконструкцияләү (гомуми файдаланудагы автомобиль юлларының, күперләрдән һәм федераль һәм тобак аһамиятендәге башка транспорт инженерлык корымаларынан тыш) Шәрбән авыл жирлегенә башкарма комитеты белән килешүләр (контрактлар) буенча махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан башкарыла. капитал инвестицияләр планына ярашлы.

7.4. Жир асты челтәрләре карамагында булган оешмалар даими рәвештә коммуникация люкларының капкачлары һәрвакыт юл япмасы дәрәжәсендә булсын, даими рәвештә төзек хәлдә һәм ябык булсын өчен күзәтергә тиеш.

Урамнарның һәм тротуарларның йөрү өлешендә урнашкан люклар, коелар капкачлары, алар зыян күргән яки жимерелгән очракта, шунда ук хезмәт күрсәтүче оешма тарафыннан көртәләнергә һәм 6 сәгать эчендә коммуникацияләр булган оешмалар тарафыннан торгызылырга тиеш.

4. Муниципаль берәмлекләр территориясен яктырту

8.1. Урамнар, юллар, майданнар, яр буйлары, күперләр, жәюлеләр аллеялары, иجتимаый һәм рекреацион территорияләр, торак кварталлар, торак йортлар, сәнгать һәм коммуналь оешмалар территорияләре, юл билгеләре һәм күрсәткечләре, торак пунктлар турында магълүмат элементлары тәүлекнең карангы вакытында Шәрбән авыл жирлегенә башкарма комитеты расписанисе буенча яктыртылырга тиеш.

Әлеге объектларны яктырту бурычы аларның хужаларына яки милекче вәкәләтле затларга йөкләнә.

8.2. Муниципаль берәмлек территориясен яктырту энергия белән тәэмин итүче оешмалар тарафыннан физик һәм юридик затлар белән килешүләр (контрактлар) буенча, аларның оештыру-хокукий формаларына карамастан, билгеләнгән тәртиптә аларга бирелгән жир участкаларының милекчеләре булып тора.

8.3. Урамнарның тышкы яктырту челтәрләрен түзү, эксплуатацияләү, агымдагы һәм капитал ремонтлау Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегенә башкарма комитеты белән килешүләр буенча махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан башкарыла.

8.3.1. Урамнарны, юлларны, майданнарны һәм башка объектларны тышкы яктыртуны кертү Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегенә башкарма комитеты тарафыннан расланган график буенча башкарыла;

8.3.2. Биналар һәм корымалар хужалары, милек формаларына карамастан, проект буенча биналарны һәм корымаларны архитектура-сәнгать яктыртуның булуын һәм эшләвен тәэмин итәргә тиеш;

8.3.3. Торак йортларның подъездларын тышкы яктырту жайланмаларын кабызу һәм сүндерү урамнарны тышкы яктырту режимында башкарыла;

8.3.4. Тергөмөшле газ разрядлы лампалар махсус бу максатлар өчен бүлен бирелгән биналарда саклануырга һәм утилләштерү өчен махсус предприятиеләргә чыгарылырга тиеш

Күрсәтелгән лампаларны чүпкәккә чыгарырга ярамый;

8.3.5. Металл таянычлар, кронштейннар һәм тышкы яктырту жайланмаларының һәм контакт челтәренә башка элементлары чисталыкта булырга, крен, коррозия очагы булмаса һәм кирәк булганда милекчеләр (хужалар, кулланучылар) тарафыннан буялырга тиеш, эмма оч елга бер тапкырдан да сирәгрәк түгел, һәм төзек хәлдә тотылырга тиеш;

8.3.6. Тышкы яктырту таянычлары, жамогать транспортының контакт челтәре таянычлары, саклагыч, аергыч коймалар, юл корымалары һәм юл жиһазлары элементлары буялырга, язулардан һәм теләсә нинди Мәгълүмати-басма продукциядән чистартылырга, төзөк хәлдә һәм чисталыкта тотылырга тиеш;

8.3.7. Тышкы яктырту терәкләрен, жамогать транспорты контакт челтәренен терәкләрен алыштырганда, күрсәтепән конструкцияләргә өч тәүлек эчендә сүтелергә һәм челтәр хужалары тарафыннан чыгарылырга тиеш;

Жимерелгән яктырту таянычларын һәм электрлаштырылган транспортның контакт челтәрен чыгару таяныч хужасы тарафыннан башкарыла: төп юлларда кичекмәстән; калган территорияләрдә (демонтажлана торган таянычларны да кертеп) мондый ихтыяж ачыкланганнан соң (демонтажланганнан соң) тәүлек давамнда;

8.3.8. Яктырту терәкләре һәм электрлаштырылган транспортның контакт челтәре хужалары тәүлек давамнда авыш терәкләрен сүтү яки төзәтү буюнча чаралар күрәләр;

8.3.9. Яктырту таянычларында һәм жамогать транспорты контакт челтәренен таянычларында урнаштырылган барлык элементларның һәм объектларның төзөк һәм куркынычсыз торышы һәм канатлыларлек тышкы кыяфәте өчен әлеге таянычларның хужасы (хужасы) жаваплы;

8.3.10. Тышкы яктырту жайланмаларын чыбыклар озелгәндә, терәкләр, изоляторлар зыян күргәндә файдалануга рөхсәт ителми. Электр чыбыкларының озелтүе яки терәкләрен зарарлануы белән бәйлә тышкы яктырту жайланмаларының эшендә бозылуларны ачыкланганнан соң шулай ук төзәтүгә кирәк;

8.3.11. Сымнарны һәм кабельләрне тышкы яктырту челтәрләренә һәм жайланмаларына үз белдеге белән тоташтыру һәм тоташтыру рөхсәт ителми;

8.3.12. Тышкы яктырту объектлары яки тышкы яктырту чаралары белән жиһазландырылган объектлар, шулай ук тышкы яктырту объектларына (чараларына) хезмәт күрсәтүче оешмаларның милекчеләре (хужалары) :

- 1) урамнарның, юлларның тиешле яктыртылуын, терәкләрен һәм яктырткычларның, яктырту жайланмаларының сыйфатын күзәтергә, бозылган яки зыян күргән очракта вакытында ремонт ясарга;
- 2) билгеләнгән тәртип буюнча яктыртуны кабызу һәм сүндерүне күзәтергә;
- 3) тышкы яктыртуны урнаштыру, тоту, урнаштыру һәм эксплуатацияләү һәм бизәү кагыйдәләрен үтәргә;
- 4) тышкы яктырткычларны вакытында алыштырырга.

Аерым яктырткычларның яктылыгын торгызу вакыты житешсезлекләр ачыкланганнан яки тиешле хәбәр килгәннән соң 10 тәүлектән артмаска тиеш;

8.3.13. Тротуарларда урнашкан мачталар һәм тышкы яктырту терәкләре тирәсендәге территорияләргә жыештыру өчен жаваплылык тротуарларны жыештыру өчен жаваплы кешеләргә йөкләнә. Трансформатор һәм бүлү подстанцияләренә, автомат режимда эшләүче башка инженерлык корымаларына (хезмәт күрсәтүче персоналсыз) яқын территорияләргә жыештыру өчен жаваплылык әлеге объектлар урнашкан территорияләргә хужаларына йөкләнә;

8.3.14. Биналарны инженер-техник тәэмин итү өчен билгеләнгән элемент, телевидение, радио, Интернет һәм башка шундый челтәрләргә кабель линияләрен урнаштыру Жир асты ысулы белән (траншеяләрдә, каналларда, тоннельләрдә) банкарыла;

8.3.15. Тышкы коммуникацияләргә биналарга башка ысул белән (һава, жир остелдәгә) үткәру аларны эксплуатацияләүче оешмаларның тиешле техник шартларын алу шарты белән жир астында урнаштыру мөмкин булмаган очракта гына рөхсәт ителә;

8.3.16. Асылмалы элемент линияләрен һәм һава-кабель үтүләрен ныгыту сыйфатында кулланырга ярамый:

- 1) жамогать һәм тиер юл транспорты контакт челтәрләренен һәм тышкы яктырту терәкләренен терәкләре һәм подвеска элементлары;
- 2) автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары: юл коймалары, светофорлар, юл билгеләре урнаштыру өчен билгеләнгән элементлар һәм конструкцияләргә;
- 3) биналарның һәм корымаларның фасадлары, түбәләре, стеналары элементлары (төтен чыгару, вентиляция, телевидение һәм радионың коллектив кабул итү системалары антенналары, фронтоннар, козырькалар, ишекләр, тәрәзәләр);

8.3.17. Рөхсәт ителми:

- 1) элемент кабельләрен бер бинадан икенчесенә һава ысулы белән жәю вакытында юлларны кисеп чыгу;
- 2) кабель запасларын тарату муфтасы шкафыннан чыгга урнаштырыгыз;

8.3.18. Милекчеләр (хужалар) техник элемент чараларын (кабельләр, кабельләрне ныгыту элементлары, бүлү һәм муфта шкафлары һәм башкалар), шулай ук алар ярдәмендә тоташтырыла торган техник жайланмаларны тиешле хәлдә (изоляция тышчасы озелдүгә һәм/яки булмауга, буяу булмауга, коррозиягә һәм/яки механик зыянга юл куймау, чыбыкларны бәйләү һәм/яки аларны терәкләргә төрү яктырту һәм электр тапшыру линияләре).

9. Төзөлеш, ремонт эшләрен башкару.

9.1. Туфракны казу яки юл янмаларын ачу белән бәйлә эшләр (жир асты коммуникацияләрен салу, реконструкцияләү яки ремонтлау, баганалар һәм шпунт салу, туфракны планлаштыру, бораулау эшләре) Щербенск авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан бирелгән язма рөхсәт (жир эшләрен банкаруга ордер) булганда гына башкарыла.

Авария эшләре Челтәр хужалары тарафыннан телефон программасы буюнча яки Щербенский авыл жирлегә башкарма комитеты хәбәрнамәсе буюнча 3 көн эчендә рөхсәт рәсмиләштерелдеп башланырга мөмкин.

9.2. Аксубай муниципаль берәмлегенә Щербенский авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан төзөлеш, реконструкция, коммуникацияләргә ремонтлау буюнча эшләр банкаруга рөхсәт бирелә:

инженерлык коммуникацияләргә саклау өчен жаваплы кызыксынучы хезмәтләр белән килештерелгән эшләр үткәру проекты;

Транспорт һәм жәюүләр хәрәкәте схемасы, юл хәрәкәте иминлегә буюнча дәүләт инспекциясә белән килештерелгән; Щербенский авыл жирлегә башкарма комитеты белән килешепән эшләргә башкару шартлары;

- эшләргә банкаруның календарь графигы, шулай ук милекче яки ул вәкәләтте зат белән жир участогын төзекләндерү турында килешү, анын территориясендә төзөлеш, реконструкция, коммуникацияләргә ремонтлау буюнча эшләр башкарылачак.

Юллар, тротуарлар яки газоннар япмасын торгызу кирәклегә белән бәйлә эшләргә башкарганда, жир эшләргә банкаруга рөхсәт юл япмасына, тротуарларга, газоннарга хезмәт күрсәтүче махсуслаштырылган оешма белән килешү буюнча гына бирелә.

9.3. Магистраль урамнарның йөрү өлешә астында басымлы коммуникацияләр салу рөхсәт ителми.

9.4. Эшләүче жир асты коммуникацияләргә реконструкцияләгәндә магистраль урамнарны йөрү өлешә астыннан чыгаруны күздә тотарга кирәк.

9.5. Жир асты коммуникацияларын урамнарның йөрү өлеше астында, юллар астында, шулай ук тротуарлар астында, траншея киндигенә карамастан, автомобиль юлының (тротуарның) йөрү өлешен тулы килеккә торгызу шарты белән, тиешле оешмалар тарафыннан жәелдерергә рөхсәт ителә.

Кирпичне юл өлеше астында урнашкан конструкцияләрдә, жир асты коммуникацияләрендә кулланырга ярамай.

9.6. Яңа төзелгән (реконструкцияләнгән) урамнарны, скверларны ачу мөмкинлеген булдырмау максатыннан, алдагы елда жир асты челтәрләрен төзү һәм реконструкцияләү буенча эшләр башкарырга тиешле барлык оешмалар, төзелешкә кадәргә елның 1 ноябренә кадәр Щербенск авыл жирлегенә башкарма комитетына коммуникацияләр салу буенча планлаштырылган эшләр турында хәбәр итәргә тиеш.

9.7. Казу эшләре башланганчы:

- килешкән схема буенча юл билгеләрен кую;

эшләрне башкару урынын саклау, коймаларга эш башкаручы оешманың исеме, эшләрне башкару өчен җаваплы кешенең фамилиясе, оешманың телефон номеры язылган такта элгән.

Стенаны чиста килеш тотарга кирәк, эш башкарганда юл өлеше янында шоферлар һәм жәяүлеләр өчен күрү мөмкинлеген тәэмин итәргә кирәк, тәүлеккә карашты вакытында кызыл сигнал фонарьлары белән билгеләнгән.

Стенаны тоташ һәм ышанычлы итеп ясарга киңәш ителә, ул чыт кешеләренчә төзелеш мәйданчыгына эләгүсән кисәтә. Траншеяләр аша жәяүлеләр агымы юнәлешләрендә бер-берсеннән 200 метрдан да ким булмаган ераклыкта күперләр урнаштырырга кирәк.

Эшләр ябылу, пассажир транспорты маршрутлары үзгәрү белән бәйле булган очракларда, эш вакыты күрсәтелгән тиешле белдерүләрне матбугатка урнаштырырга.

Кирәк булганда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерергә һәм яшәллекләрен сүтәргә яки күчәрәп утыртырга. Жир асты коммуникацияләрен ремонтлаганда яки реконструкцияләгәндә, аларга кадәр аралыкта коммуникацияләр салынганнан соң утыртылган яшәллекләрен сүтү кирәклеген барлыкка килсә, бу агачларның балансын бәясе кире кайтарылмый.

9.8. Эшләрне башкаруга рөхсәт эш урынында булырга һәм беренче таләп буенча эксплуатация кагыйдәләренчә үтәлешен контрольдә тотучы затларга күрсәтергә тиеш.

9.9. Рөхсәттә эшләрнең вакыты һәм шартлары билгеләнә.

9.10. Жир эшләре башланганчы, төзелеш оешмасы эксплуатация хезмәтләре вәкилләрен чакыра, алар үз коммуникацияләренчә урынын төгәлләргә һәм эшләрнең асырым шартларын язма рәвештә тәрҗәргә тиеш.

Жир эшләрен башкаручы төзелеш оешмасы асырым шартларын төгәл үтәргә тиеш.

9.11. Әгәр вәкил килмәсә яки аның коммуникацияләренчә төгәл урынын күрсәтүдән баш тартса, тиешле акт төзәләр. Шулай ук вакытта эш алып баручы оешма топообранда күрсәтелгән коммуникацияләренчә урнашуы белән җитәкчеләк итә.

9.12. Урамнарның йөрү өлешендә эшләр башкарганда траншея чикләрендәге асфальт һәм вак ташлар сүтелә һәм эш җитештерүче тарафыннан махсус билгеләнгән урынга чыгарыла.

Бордиорны сүтәләр, алга таба урнаштыру өчен эш башкарылган урында җыялар.

Урамнарда, төзелгән территорияләрдә эшләр башкарганда, туфрак шунда ук чыгарыла.

Кирәк булса, төзелеш оешмасы туфракны чүплектә планлаштыруны тәэмин итә ала.

9.13. Юл өлеше һәм тротуарлар астындагы траншеяләр катламлы тыгызлау һәм су сибү белән ком һәм ком фунты белән күмелә.

Газоннардагы траншеяләр жирле туфрак белән күмелә, тыгызлана, ыңдырышлы катлам торгызыла һәм үлән чәчелә.

9.14. Геодезия төшерелгәнчә траншеяне күмеп кую рөхсәт ителми. Жир эшләрен башкаруга рөхсәт алган оешма эш тәмамланганчы геодезия төшереп алырга тиеш.

9.15. Төзек булмаган территорияләрдә эшләр башкарганда, траншеянең бер ягында эшкәртелгән туфракны җыю рөхсәт ителә.

8.9.18. Траншеяне кирәкле тыгызлаусыз яки жир эшләре кагыйдәләрен бозмыйча кондицион булмаган туфрак белән күмгәндә вәкаләтле вазифан затлар гаеиле затларны административ җаваплылыкка тарту өчен протокол төзәргә хокуклы.

9.16. Жир асты коммуникацияләре өстендә да, ремонт-тергезелеш эшләре башкарылмаган, эмма аларның нәтижәсендә ремонт-тергезелеш эшләре үткәрелгәннен соң 2 ел эчендә барлыкка килгән җимерекләр, туфрак утыртулар яки юл япмалары тәүлек давамнда эш башкаруга рөхсәт алган оешмалар тарафыннан бетерелергә тиеш.

Жир асты коммуникацияләрендә аварияләр аркасында барлыкка килгән бозлар коммуникацияләр ияләре булган оешмалар тарафыннан яки килешү нигезендә махсус оешмаларга коммуникацияләр ияләре хисабына юкка чыгарыла.

9.17. Коммуникацияләренчә төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә, сонга калган ордерлар буенча эш алып бару жир эшләрен үз белдәге белән башкару дип таныла.

10. Муниципаль берәмлектә хайваннарны тоту

10.1 Гомуми нигезләмәләр

10.1.1. Кагыйдәләр Россия Федерациясенә гамәлдәге законнарны нигезендә башка норматив хокукый актлар нигезендә эшләнгән, алар торак пунктта йорт хайваннарын, терлек һәм кошларны тотуга, территорияләренчә санитар торышына, хайваннарны яклауга таләпләрен билгели һәм аларның ведомствого буйсынуына карамастан, барлык физик һәм юридик затларга (предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар) кагыла.

10.1.2. Йорт хайваннарына, терлеккә һәм кошларга милек турында гомуми кагыйдәләр кулланыла. Йорт хайваны хужасыннан суд карары буенча яки гамәлдәге законнарда каралган башка тәртиптә тартып алырга мөмкин.

10.1.3. Муниципаль берәмлек территориясендә авыл хужалыгы хайваннарын озата баручыларсыз йортү тыела.

10.2. Этләрне һәм мәчеләрне тоту таләпләре

10.2.1. Этнең, мәчеләрнең хужасы хайваннарны караучы физик яки юридик зат, шулай икәнгән хужасыз хайваннарны тотуга кабул иткән затлар дип санала. Физик затның территориясендә даими яшәүче хайван әлегә физик затның хайваннары дип санала. Предприятие (учреждение, оешма) территориясендә яшәүче һәм саклау яки башка функцияләренчә үтәргә чакырылган хайван әлегә юридик затныкы дип санала.

10.2.2. Хайваннарны тоту өчен гомуми таләпләр:

- хайваннарны тикшерү, профилактик прививкалар, диагностика тикшеренүләр өчен даими биерү. 3 айлык яшәгән башлап барлык этләр дә котыру авыруына каршы прививка ясатырга тиеш;

Йорт һәм аның тирәсендәге территориянен санитар хәлен саклау. Хайванның гомуми файдалану урыннарында, балалар майданчыкларында, тротуарларда һ. б. калдырган экскрементларын хайван хужасы алып куярга тиеш;

торақ биналарда, шулай ук ишегалдында һәм урамда этләр йөргәндә кичке 23 сәгатъгән иртәнге 7 сәгатъкә кадәр тынлык һәм тынчылык тәэмин итү;

хайваннарның караучысыз яшәвен булдырмау (жәмәгать урыннарында озата баручы затсыз һәм муенсасыз, хужалары тарафыннан кыска вакытка бәйләнештә калдырылганнарыннан тыш, этләр һәм мәчеләр караучысыз хайваннар дин санала); торақ пункт территориясендә караучысыз хайваннар туплану мөмкинлеген булдырмау.

10.2.3. Тыю:

хайваннарны хайван зурлыгына туры килмәгән камераларда, будкаларда, вольерларда һәм банка корымаларда тоту;

- этләрне кешеләргә яки хайваннарга агулау;

- хайваннарны үз-үзене йөртү өчен Чыгару;

хайван тиреләре, ит, башка чимал куллану максатыннан этләр һәм мәчеләрне үрчетү, тоту һәм тоту;

- кәшләрен күпләп су коену урыннарында су объектларында этләрне юарга;

бу максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда хайваннар һәм кошлар көтүе; күп фатирлы йортлар ишегалларында, паркларда, скверларда, хастаханалар территориясендә, спорт һәм балалар майданчыкларында һ. б.

- күп фатирлы йорт ишегалларында һәм торақ пункт урамнарында йорт хайваннарын һәм кошларын сую тысла.

10.2.4. Торақ биналарда тотылган йорт хайваннары саны гражданның сәламәтлеген саклау, халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген, жәмәгать тәртібе, ветеринария, тудай торақ нормалары өлкәсендәге федераль закон таләпләренә туры килергә һәм гражданның хокукларын бозмаска тиешле шартлар белән билгеләнә;

- милек яки файдалануда жир кишәрлеге булган эт хужаларына этне иреккә тотарга яки тонла сак хезмәтә башкару өчен ишегалдына чыгарырга рөхсәт ителә, тик участкакә кергәндә ишегалдында эт булу турында кесәтү язуы булганда гына, шул ук вакытта жир кишәрлеге тудысынча көртәләнергә һәм этнен анын чикләреннән чыгу мөмкинлегенә булмастка тиеш.

10.2.5. Хужалык субъектлары тарафыннан хайваннарны тоту:

- хайваннарны даими карау тәэмин ителгән очракта хужалык субъектлары тарафыннан хайваннарны тоту рөхсәт ителә;

- бу максатлар өчен махсус жиһазландырылган биналар (урыннар)булмаганда оешмаларда, учреждениеләрдә, предприятиеләрдә хайваннарны тоту тысла;

- хайваннарның контрольсез үрчүен туктату максатыннан хужалык итүче субъектка хайваннарны стерильләштерү кинәп ителә;

- предприятие тарафыннан хайваннарны тоту әлеге һәм аның тирәсендәге территориядә булган кешеләрен иминлек нормаларына туры килергә тиеш;

- предприятие территориясен саклау өчен вольерларда яки бәйләнештә тотылган каравыл этләрен бу территориядә кунакларның булмавына алдан ук инанып кына жиберергә кирәк, шул ук вакытта эт муенсада булырга тиеш;

- кергәндә, предприятие территориясенә кергәндә, этләр тарафыннан территорияне саклау турында кесәтү тактасы әленеп торырга тиеш.

10.2.6. Этләрне йөртү тәртібе:

этләрне изоляцияләнгән территорияләрдән гомуми ишегалларына, урамга кыска жеп белән (зур этләрне жеп белән һәм муенса белән)чыгарырга кирәк;

кешеләрен күпләп жыелу урыннарында этләр хужалары белән бергә бауда һәм муенсада булырга тиеш;

- этне әлеге кагыйдәләргә үтәп, аз кешелә урыннарда гына бәйдән төшерергә мөмкин.

Исерек хәлдә булганнарда, шулай ук 14 яшькә кадәрке кешеләргә сакчы, сугышчы, эре һәм явыз этләрне (явыз эт чит кешеләргә, башка хайваннарда карата агрессиянен ачык билгеләрен күрсәтүче, хужасын, территориясен, нәселен аяклау белән бәйлә булмаган хайван) үз-үзләренә йөртү һәм алар белән жәмәгать урыннарында һәм транспортта күренү тысла;

- балалар майданчыкларында, стадионнарда, мәктәпкәчә, мәктәп һәм башка белем бирү учреждениеләре территориясендә этләрне иреккә йөртү тысла.

10.2.7. Авыл жирдәге администрациясе урамда яки башка жәмәгать урыннарында йөртүче затсыз, токымына һәм билгеләнешенә карамастан (шул исәптән номерлы муенсалы) күчмә хайваннарны тотарга хокукы.

10.2.8. Үлгән хайваннарны тоту һәм утильләштерү муниципаль берәмлек бюджетсында бу максатларга каралган акчалар чикләрендә махсуслаштырылган оешмаларны жалеп итеп килешүләр буенча башкарыла.

10.3. Эт һәм мәчә хужаларының хокуклары һәм бурычлары

10.3.1. Хайван хужалары хокукы:

10.3.1.1. Үз хайваннарыгызны махсус клубларда теркәргә, аларга паспортлар алырга, аларда инфекцион авыруларга каршы профилактик прививкалар, ветеринария хезмәтә үткәргән дегельминтизацияләр даими рәвештә үткәрелергә тиеш.

10.3.1.2. Чикләнгән вакытка этегезне киберт яки башка учреждение янында кыска аркан белән бәйләп калдырырга (зур этне бары тик муенсада гына).

10.3.1.3. Хайваннарны жәмәгать транспортында билгеләнгән тәртіптә йөртү.

10.3.2. Хайван хужалары бурычы:

10.3.2.1. Гамәлдәге санитар кагыйдәләрен һәм гигиена нормативларын үтәүдә, эпидемиягә каршы һәм санитар-гигиена чараларын үтәүдә чагыда торган халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итү өлкәсендәге законнарны тогал үтәргә. Күрсәтелгән таләпләр үтәлмәгән очракта хайван хужалары гамәлдәге закон нигезендә административ жаваплылыкка тартыла.

10.3.2.2. Ветеринария һәм жәмәгать иминлегенә таләпләрен үтәү, хайванның үз-үзен тотышын тәэмин итү, ул тирә-юньдәге кешеләр һәм башка хайваннар өчен куркыныч тудырмый, тоту сакчы этләрне ныкты бәйләнештә, этләрне бәйләнештән ябык ишегалларында гына төшерергә, аларның качу мөмкинлеген булдырмаска.

10.3.2.3. Кешенә яки башка хайванны тешлөгән хайванны тикшерү өчен ветеринария учреждениесенә, а зыян күргән кешенә медицина учреждениесенә шунда ук алып барырга.

10.3.2.4. Ветеринария учреждениеләренә хайваннарның кинәт үлүе, аларның гадәти булмаган тәртібе, кинәт агрессиясе яки хайваннарны кыргый ерткычлар тешлөгән очраклар турында хәбәр итәргә.

10.3.2.5. Хайваннарның мәстләрен ташлауга юл куймаска.

10.3.2.6. Этләрне һәм мәчеләрне балалар майданчыкларына, могоариф, медицина, сәүдә учреждениеләренә һәм оешмаларына һәм башка гомуми файдалану урыннарына кертмәскә.

10.3.2.7. Тынычлык һәм тынычлыкны кичкә 23 сәгатьтән иртәнгә 7 сәгатькә кадәр, шулай ук территорияләренчә чисталыгын тәэмин итәргә.

10.3.2.8. Хайванны алга таба тоту мөмкин булмаса, хужа аны башка гражданның яки оешмаларга тапшырырга тиеш. Хайваннан баш тарту хужаның хайванга карата хокукларын һәм бурычларын башка кеше сатып алганчы туктатуга китерми.

10.4. Терлек, кош-корт һәм бал кортларын тоту таләпләре

10.4.1. Хайваннар һәм кошлар хужалары үз хайваннарының башка хайваннарга һәм кешеләргә куркыныч йогынтысын булдырмаса, шулай ук санитар нормаларга ярашлы рәвештә тирә-юньдәгеләр өчен тынлык тәэмин итәргә, гамәлдәге санитар-гигиена һәм ветеринария кагыйдәләрен үтәргә тиеш.

10.4.2. Йорт хайваннарын һәм кошларны санитар-эпидемиологик кагыйдәләрен канәгатьләндерүче хужалык корылмаларында тотарга рөхсәт ителә, аларда хайваннарны тоту һәм үрчәтү өчен бинадан торак төзелеш объектларына кадәр арадар билгеләнгән.

ара	Баш саны (инг.)						
	дунгыз	Сыер, үгезләр	Сарык, кәжәл эр	Ана куяннар	кошлар	атлар	Нутрии
10 м	до 5	до 5	до 10	до 10	до 30	до 5	до 5
20 м	до 8	до 8	до 15	до 20	до 45	до 8	до 8
30 м	от 10 до 15	от 10 до 15	от 20 до 25	до 30	от 60 до 75	до 10	до 10
40 м	от 15	от 15	от 25	до 40	от 75	до 15	до 15

10.4.3. РФ Авыл хужалыгы министрлыгының 27.03.2006 елгы 90 номерлы «кошлар гриппына каршы көрәш кагыйдәләрен раслау турында» гы Боерыгына ярашлы рәвештә кош хужалары:

- кошлар авыруы барлыкка килүен киләүгә тәэмин итүче хужалык һәм ветеринария чараларын гамәлгә ашырырга;

- ветеринария өлкәсендә белгечләргә аларның таләпләре буенча кошларны тикшерү өчен бирергә;

- ветеринария өлкәсендә белгечләренчә кошлар гриппын профилактикалау һәм ана каршы көрәш буенча чаралар үткәру турындагы күрсәтмәләрен үтәргә;

- кошлар гриппы белән авыруны киләүгә буенча чикләү чараларын үткәруне тәэмин итү;

- ветеринария өлкәсендә белгечләргә кошларны кинәт үлемә яки бер үк вакытта күпләп авыру очраклары, шулай ук аларның гадәти булмаган тәртибе турында хәбәр итәргә;

- белгечләр килгәнчә, авыруда шикләнелгән кошларны изоляцияләү буенча чаралар күрергә.

10.4.4. Шәхси хужалыкларда авыру хайваннарны ачыклаганда, аларны суялар, зарарланганнарны сәламәт терлектән аерым тоталар, шулай ук аерым котүлек тә бар. Авыру хайваннардан сөт сөт заводына тапшырыла. Хайваннарны сату, сатып алу, сую, күчүрү, терлекчелек продукциясен сатуны Хайваннар авыруларына каршы көрәш буенча район станциясе ветеринария белгечләре белән генә башкарырга.

10.4.5. Биологик калдыкларны жыю, утильләштерү һәм юк итүнен ветеринария-санитария кагыйдәләре нигезендә, хайван хужалары, хайван үлгәннән соң бер тәүлектән дә артык булмаган вакыт эчендә, абортланган яки үле туган баланы тапканнан соң, бу хакта ветеринария белгеченә хәбәр итәргә тиеш, ул тикшерү нәтижәләре буенча биологик калдыкларны утильләштерү яки юк итү тәртибен билгели. Биологик калдыкларны эшкәртү яки күмү (яндыру) өчен китерү бурычы хужага йөкләнә.

10.4.6 РФ Хокумәтенен 23.10.1993 елгы 1090 номерлы карары нигезендә (ред. 10.05.2010) юл хәрәкәте кагыйдәләре турында - юлдагы хайваннарны, кагыйдә буларак, тәүлеккән якты вакытында куарга кирәк. Йөгөрүчеләр хайваннарны юлның уң ягына мөмкин кадәр якынарак юнәлтәргә тиеш.

10.4.7. Авыл хужалыгы хайваннарын Яңа Аксубай авыл жирлегә махсус бүлпел бергән котүлек урыннарында хужасы яки вәкаләтле зат күзәтүче астында котүлек итәләр.

10.4.8. Тыю:

Йорт хайваннарын һәм кошларны санитар-техник таләпләргә жаван бирмәгән биналарда тоту, хайваннарны һәм кошларны урамнарда, майданнарда, скверларда һәм паркларга чыгару.

авыл хужалыгы хайваннарын торак пункт территориясендә озата баручыларсыз йөртү;

бу максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда хайваннар һәм кошлар котүе.

- юлда хайваннарны күзәтүсез калдырырга;

10.4.9. Физик яки юридик затлар умарталарны бал кортлары гаиләләре белән урнаштыралар зоотехник һәм

бал кортларын тотуның ветеринария-санитар нормалары һәм кагыйдәләре.

Умарталар бал кортлары гаиләләре белән учреждениеләрдән шундый ераклыкта урнашалар сәламәтлек саклау, мәгариф учреждениеләре, мәктәпкәчә тәрбия учреждениеләре,

кешеләренчә иминдәгән тәэмин итүче мәдәният учреждениеләре.

Умарталар бал кортлары гаиләләре белән жир участкасында урнашалар, ераклыкта якынарак түгел караганда:

Күрше жир участкасы чигеннән 10 метр ераклыкта, югыһиә бал кортлары гаиләләре белән умарталар ике метрдан да ким булмаган биеклектә урнаштырылырга яки күрше жир участкасынан бина, корылма, корылма, тоташ койма яки ике метрдан да ким булмаган биеклектәгә куе куак белән аерылырга тиеш;

Кешеләр йори торган сукмакка кадәр 10 метр;

Авыл яны юлына кадәр 20 метр;

100 метрдан сулыкларга кадәр, алар гомуми ял итү, спорт, кешеләренчә башка күпләп жыелу урыннары, шулай ук хайваннарны су эчәртү өчен кулланыла;

10.4.10. Күчмә умарталарны бал жыю чыганаclarында башка күчмә яки стационар умарталардан шундый ераклыкта урнаштыралар, анда бал кортлары гаиләләрен продуктив тоту, авыл хужалыгы үсемлекләрен һәм жимеш агачларын нәтижәле пьчрату тәэмин ителә.

Бал кортларының очу юлында күчмә умарталарны башка, элек урнаштырылган умартадан бал жыю чыганаclarына урнаштыру рөхсәт ителми.

10.4.11. Гражданның һәм юридик затларга күчмә умарталык урнаштырылганнан соң, аның турында мәғлүмәт бирергә һәм умарталыкның ветеринария-санитар паспортын авыл жирлегә администрациясегә күрсәтергә кирәк.

10.5. Терлек һәм кош-корт хужаларының бурычлары

Терлек һәм кош-корт хужалары бурычлы:

10.5.1. Терлек һәм кошларны биологик үзгәрткәнләренә карап тоту, аларны кешелеккә тоту, караучысыз калдырмау, ризык һәм су, кыйнау һәм авыру очрагында вакытында ветеринария ярдәмсә мөрәжәгать итү.

10.5.1.1. Терлек һәм кошлар тотылган биналарны, шулай ук янәшәдәге территорияне чисталыкта тотарга.

10.5.1.2. Терлек һәм кошларны ветеринария табибына тикшерү, диагностика тикшеренүләр, куркынчысызлык прививкалары һәм довалау-профилактика эшкәртүләре өчен вакытында бирергә.

10.5.2. Африка дунгыз чумасы таралуын кистәтү чараларын гамәлгә ашырганда хайваннар хужаларының һәм терлекчелек продуктлары житештерүчеләренң бурычлары.

10.5.2.1. Хайваннар хужалары һәм терлекчелек продуктлары житештерүчеләр Африка дунгыз чумасы таралуын кистәтү чараларын үткәргәндә:

1) дәүләт ветеринария күзәтчелеген гамәлгә ашырырга вәкәләтле затларга дәүләт ветеринария күзәтчелеген гамәлгә ашыру өчен аларга караган хужалык биналарына, корылмаларына һәм корылмаларына киртәсез керүне тәмин итү;

2) Африка дунгыз чумасын кистәтү һәм терлекчелек продуктларының ветеринария-санитария ягынан куркынчысызлыгын тәмин итүче хужалык һәм ветеринария чараларын гамәлгә ашырырга, терлек азыгын саклау һәм терлекчелек продуктларын эшкәртү өчен терлекчелек биналарын һәм корылмаларын тиешле хәлдә тотарга, эйдә-тирә мохитне терлекчелек калдыклары белән пычратуға юл куймаска;

3) дунгызларны тикшерү өчен ветеринария өлкәсендә белгечләргә аларның таләпләре буенча бирергә, күрсәтелгән белгечләргә дунгызларның кинәт үлемә яки бер үк вакытта массакүләм авыру очрақлары, шулай ук аларның гадәти булмаган тәртибе турында кичемәстән хәбәр итәргә;

4) ветеринария өлкәсендә белгечләр килгәнчә, авыруда шикләнелгән дунгызларны изоляцияләү буенча чаралар күрергә;

5) хайваннарны ташу һәм сую, терлекчелек продуктларын эшкәртү, саклау һәм сатуның билгеләнгән ветеринария-санитар кагыйдәләрен үтәргә;

6) Африка дунгыз чумасын профилактикалау буенча чаралар үткәру турында ветеринария өлкәсендә белгечләр күрсәтмәләрен үтәргә.

10.6. Йорт хайваннары хужаларының жаваплылыгы (этләр, мәчеләр), терлекләр һәм кошлар

10.6.1. Әлеге кагыйдәләргә үтмәгән өчен йорт хайваннары, этләр, мәчеләр, терлек һәм кош-корт хужалары гамәлдәге законнар нигезендә жаваплы. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегә башкарма комитеты житежчесе Административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзәргә вәкәләтле, Шәрбән авыл жирлегә башлыгының 20.10.2014 елның 20 октябрендәге 2 номерлы карары

10.6.2. Гражданның саламәтлегенә китерелгән зыян, яки этләр, мәчеләр, терлекләр һәм кошлар тарафынан милеккә китерелгән зыян, суд карары буенча, закон нигезендә билгеләнгән тәртиптә кайтарыла.

11. Автотранспорт чараларын тоту һәм урнаштыру

11.1 тыяла:

транспорт чараларын балалар майданчыларында, газоннарда, бордюрларга керү белән, жәяүлеләр юлларында, яшеллекләре булган территорияләрдә, елның вакытына карамастан, автомобильләр йөрүенә, жәяүлеләр үтүенә, территорияләргә жыештыруга, ашыгыч хезмәтләр автомашиналары йөрүенә, башка махсус транспортка комачаулаучы башка урыннарда парковкаларга;

йорт хужалыгы территориясендә комплекланмаган (тозек булмаган) транспорт чарасын сакларга, ул ташланган транспорт чарасы дип танылырга мөмкин, ул автомобильләр йөрүенә, жәяүлеләр үтүенә, территорияне жыештыруга комачаулый, Шәрбән авыл жирлегә башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә эвакуацияләнергә тиеш.

12. Жирләу урыннарын тәртиптә тоту

12.1. Зиратлар территориясендә кунаклар жәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

12.2. Зират территориясендә килүчеләргә тыяла:

һәйкәлләрне, зират жиһазларын бозу, территорияне пычрату;

яшеллекләргә вату, чәчәкләргә ерту;

- этләр йортү, йорт хайваннары көтү;

учаклар яту, ком, балчык чыгару;

велосипедларда, моңедларда, мотороллерларда, мотоциклларда йөрү.

зират территориясә автомобиль транспортында, инвалидлардан тыш;

- спиртлы эчемлекләр эчәргә.

13. Кагыйдәләргә үтәлешен контрольдә тоту

12.1. Әлеге муниципаль кагыйдәләргә үтәлешен контрольдә тотуны Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегә башкарма комитеты тәмин итә.

12.2. Эчке эшләр органнары;

12.3. Санитар-эпидемиологик күзәтчелек органнары;

12.4. Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының инфраструктура үсеше бүлегә

12.5. Районның торак пунктларын төзекләндерү һәм санитар тоту өлкәсендә билгеләнгән нормаларны һәм кагыйдәләрне үтәүне тәэмин итүче билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле башка органнар (вазыйфалы затлар);

12.6. Кагыйдәләрне бозуда гаеплеләр административ хокук бозулар турындагы закон нигезендә административ җаваплылыкка тартыла.

12.7. Әлеге кагыйдәләрне бозган өчен юридик һәм физик затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә дисциплинар, административ, гражданлык-хокукый җаваплылык тоталар.

12.8. Үзләренең законсыз гамәлләре яки эш итмәүләре белән авыл жирлегенә зыян китергән юридик һәм физик затлар китерелгән зыяны капларга тиеш.

12.9. Зыяны каплаудан баш тарткан очракта, күрсәтелгән срокка зыяны суд тәртибендә түләтеләр.

12.10. Административ җаваплылык чараларын куллану хокук бозучыны гамәлдәге законнарغا ярашлы рәвештә китерелгән матди зыяны каплау һәм рохсәт ителгән хокук бозуларны бетерү бурычынан азат итми.